

ЛІТЕРАТУРА

1. Скударь Г.А. Развитие персонала – повышение конкурентоспособности / Г.А. Скударь // Менеджер по персоналу. – 2006. – № 6. – С. 4-10.
2. Желнина Е.В. Система непрерывного обучения персонала организации / Е.В. Желнина // Кадры предприятия. – 2006. – № 4. – С. 91-106.
3. Дрозач М.І. Підготовка робітничих кадрів на виробництві через мережу професійно-технічних навчальних закладів / М.І. Дрозач // Україна: аспекти праці. – 2006. – № 7. – С. 36-41.
4. Носырева И.Г. Современные формы и методы обучения персонала / И.Г. Носырева // Управление развитием персонала. – 2006. – № 01. – С. 2-13.
5. Проект «Реформа місцевих бюджетів в Україні»: посібник для органів місцевого самоврядування. – К.: RTI International, 2005. – 56 с.

REFERENCES

1. Skydar G.A. Razvitie personala – povishenie konkyrentosposobnosti / Skydar G.A. / Menedjer po personaly. – 2006. – № 6. – P. 4-10.
2. Zhelnina E.V. Lifelong learning within the organization / E.V. Zhelnina / Staffing Company. - 2006. - № 4. - P. 91-106.
3. Drozach M. I. Pidgotovka robitnichih kadriv on virobnitstvi through trammel profesiyno-tehnichnih Navchalna zakladiv / M. I. Drozach / Ukraine: Aspects pratsi. – 2006. – № 7. – P. 36-41.
4. Nosyрева I.G. Modern forms and methods of training / I.G. Nosyрева / Management staff development. – 2006. – № 1. – P. 2-13.
5. Project «Reform mistsevih byudzhativ in Ukraine»: posibnik for organiv mistsevogo samovryaduvannya. – K.: RTI International, 2005. – 56 p.

УДК 351: 311.312

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНИХ СТАТИСТИЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ

Кондратьєв А.Ю., здобувач

Запорізький національний університет (boris389@yandex.ru)

У статті робиться спроба окреслити характерні особливості адміністративно-правового регулювання державних статистичних інформаційних ресурсів в Україні, визначити систему державних статистичних інформаційних ресурсів. Аргументується необхідність формування єдиного державного інтегрованого інформаційно-статистичного ресурсу в Україні для задоволення потреби в об'єктивних даних про стан і тенденції соціально-економічного розвитку, господарські та фінансові взаємозв'язки на міждержавному, загальнодержавному, регіональному і галузевому рівнях. Визначається система державних статистичних інформаційних ресурсів.

Ключові слова: державна статистика, державні статистичні інформаційні ресурси, система державних статистичних інформаційних ресурсів, адміністративно-правове регулювання.

Кондратьев А.Ю. АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ГОСУДАРСТВЕННЫХ СТАТИСТИЧЕСКИХ ИНФОРМАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ В УКРАИНЕ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье делается попытка очертить характерные особенности административно-правового регулирования государственных статистических информационных ресурсов в Украине, определить систему государственных статистических информационных ресурсов. Аргументируется необходимость формирования единого государственного интегрированного информационно-статистического ресурса в Украине для удовлетворения потребности в объективных данных о состоянии и тенденциях социально-экономического развития, хозяйственных и финансовых взаимосвязей на межгосударственном, государственном, региональном и отраслевом уровнях. Определяется система государственных статистических информационных ресурсов.

Ключевые слова: государственная статистика, государственные статистические информационные ресурсы, система государственных статистических информационных ресурсов, административно-правовое регулирование.

Kondrat'ev A.Yu. ADMINISTRATIVE-LEGAL REGULATION OF THE STATE STATISTICAL INFORMATION RESOURCES IN UKRAINE / Zaporizhzhya national university, Ukraine

The article tries to outline the characteristic features of the administrative regulation of the state statistical information resources in Ukraine. It systematizes the general legal interpretations of the notion of "information resource" in research of domestic and foreign scientists. Analyzes the structural elements of statistical information resources, which includes a variety of information about the activities of economic entities of life of the population, natural resources, Finance, etc.

Define the tasks that are set before the state statistics of Ukraine. When providing statistical information to users, the State statistics service of Ukraine should stick to one of the fundamental principles of official statistics and the system of state statistics, the completeness, accuracy, scientific validity, timeliness and accessibility of official statistical information. It is proposed to fix this principle at the legislative level.

The rationale behind the necessity of forming a unified state integrated informational resource in Ukraine to meet the need for objective data on the status and trends of socio-economic development, economic and financial cooperation at the international, national, regional and sectoral levels. Determine the system of state statistical information resources, which includes the information resources of the State statistics service of Ukraine, statistical information resources of the functional state statistics bodies (enterprises, institutions and organizations that are in the sphere of management of State statistics service of Ukraine) and other state authorities.

In the process of creating a unified state integrated statistical information resource is critical organization interagency data exchange operational statistical observations based on standard technologies and standards of information storage. In this regard, an important task is the integration of information resources of the State statistics service of Ukraine with the resources of other ministries and agencies for the collection and accumulation of departmental statistics.

The conclusion is that the administrative and legal regulation of the state statistical information resources in Ukraine leads to the creation of a single informational space of the bodies of state statistics, which is formed on the basis of statistical data obtained from the monitoring objects, and covers official information, formed by bodies of state statistics; information obtained in the implementation of the departmental government of observations carried out by public authorities; regional information of state statistical observations.

Key words: state statistics, the state statistical information resources, the system of the state statistical information resources, administrative and legal regulation.

На початку ХХІ століття інформація стає суттєвим показником науково-технічного прогресу в Україні, одним із найбільш важливих ресурсів для розвитку нашої держави. Зростаюча залежність від наявності інформації, рівня ефективності її використання, обробки та передачі призвела до виникнення такого принципово нового поняття як інформаційні ресурси. У будь-якій сучасній державі необхідним інформаційним ресурсом для процесу прийняття стратегічних рішень постає статистична інформація. Правовідносини, що виникають у сфері державного статистичного обліку, зокрема щодо створення й використання державних статистичних ресурсів, пов'язані з діяльністю відповідальних органів державної влади та об'єктивно підлягають адміністративно-правовому регулюванню.

Адміністративно-правовому регулюванню державних статистичних інформаційних ресурсів в Україні приділяють все більше уваги, особливо з розвитком такого феномену, як інформаційне суспільство. З'являються чимало цікавих публікацій у цій сфері, на державному рівні розробляються проекти законів щодо вдосконалення державного регулювання системи інформаційних ресурсів та їх більш ефективного використання. Проблеми, пов'язані з використанням інформаційних ресурсів в Україні, досліджувалися широким колом вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких: І.В. Арістова, А.Б. Антопольский, П.А. Бакут, І.Р. Боднар, К.С. Войчишин, В.Л. Іноземцев, Р.А. Калюжний, Б.А. Кормич, О.В. Нестеренко, І.В. Сидоренко, І.С. Чиж, В.Я. Яковенко та ін. Інформаційні системи в державному управлінні, зокрема й стосовно статистичних інформаційних систем, досліджували І.В. Клименко, О.Г. Осауленко, А.М. Панчук, Є.О. Ралдугін, М.А. Сендзюк, В.П. Тронь та ін. У той же час, адміністративно-правове регулювання державних статистичних інформаційних ресурсів потребує більш суттєвого наукового аналізу, і серед **невирішених раніше частин загальної проблеми** слід визнати питання визначення системи державних статистичних інформаційних ресурсів, формування єдиного державного інтегрованого інформаційно-статистичного ресурсу в Україні.

Метою статті є встановлення характерних особливостей адміністративно-правового регулювання державних статистичних інформаційних ресурсів в Україні, визначення системи державних статистичних інформаційних ресурсів.

Інформаційні ресурси відіграють велику роль практично в усіх сферах життєдіяльності нашої держави і суспільства. У процесі своєї діяльності органи державної влади, різні організації, установи створюють і використовують інформаційні ресурси. На основі вчасно наданої, достовірної і повної інформації приймаються управлінські рішення, конкурентоспроможність будь-якої організаційної структури на ринку прямо залежить від кількості та якості інформації, якою вона володіє. У більшості випадках механізм створення та розповсюдження інформаційних ресурсів регулюється нормами адміністративного права, що вимагає процедурного визначення та вдосконалення застосування елементів такого механізму.

Незважаючи на широке використання поняття «інформаційний ресурс», його загальноприйняте визначення відсутнє. За тлумачним словником, слово «ресурси» походить від французького *ressource* – допоміжні засоби (грошові кошти, цінності, запаси, можливості, джерела прибутків тощо). У вітчизняній науковій літературі можна зустріти різноманітні визначення поняття «інформаційний ресурс». Наприклад, І.В. Сидоренко наводить таке визначення інформаційних ресурсів: «доступні для безпосереднього використання дані й знання, невід'ємною характеристикою яких є їхня прагматична цінність, що визначається практичними потребами в їхньому матеріальному уречевленні в інтересах вирішення певних практичних завдань» [1, с. 199]. О.М. Ковалюк вважає, що інформаційні ресурси – це «сховище інформації різних типів та призначення» [2, с. 227].

Окремі російські дослідники трактують інформаційний ресурс як «інтегральне поняття, що включає в себе повну сукупність відомостей, які формуються в процесі життєдіяльності загалом» [3] або як «вся накопичена інформація про оточуючу нас дійсність, яка зафіксована на матеріальних носіях або в будь-якій іншій формі, яка забезпечує передачу інформації у часі і просторі між різними споживачами для вирішення будь-яких завдань (наукових, виробничих, управлінських та ін.)» [4, с. 30].

Інформаційне законодавство України пропонує лише загальне юридичне трактування поняття «інформаційний ресурс». Так, у ст.1 Закону України «Про національну програму інформатизації» інформаційний ресурс визначено як «сукупність документів в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо)» [5]. Федеральний

закон Російської Федерації від 27 липня 2006 року «Про інформацію, інформаційні технології і про захист інформації» [6] державні інформаційні ресурси визначає як інформацію, що міститься в державних інформаційних системах, а також інші наявні в розпорядженні державних органів відомості і документи (ст.14, ч.9).

Статистична інформація є необхідним інформаційним ресурсом для процесу прийняття рішень, вона представляє один з основних елементів економічного і соціального управління в Україні, пов'язує між собою органи влади та громадянське суспільство. Статистичні інформаційні ресурси України включають в себе різноманітну інформацію про діяльність господарюючих суб'єктів, життя населення, наявні природні ресурси, фінанси тощо. Якщо призначення інформаційної системи полягає в наданні керівникам інформації, що забезпечує прийняття обґрунтованих і ефективних рішень, то інформаційні ресурси надають дані, які обробляються технологічними процедурами і перетворюються в інформацію для підготовки і прийняття управлінських рішень [7, с. 73]. Ця інформація зосереджена в інформаційних фондах Державної служби статистики України і організацій, що входять в її структуру, інформаційних сховищах органів влади і управління на республіканському рівні і на рівні місцевих адміністрацій, окремих підприємств, бібліотек, навчальних і науково-дослідних організацій. До загальних статистичних ресурсів належать також методичні, нормативні та навчальні матеріали у цій сфері; а також інформація із зарубіжних джерел, що одержується на основі обміну з національними та міжнародними органами статистики та іншими організаціями.

Перед державною статистикою України поставлені завдання створення системи статистичної інформації, яка б задовольняла потреби в об'єктивних даних про стан і тенденції соціально-економічного розвитку, господарські та фінансові взаємозв'язки на міждержавному, загальнодержавному, регіональному і галузевому рівнях, структурні зрушення та ефективність виробництва, рівень інфляції на базі широкого використання обчислювальних систем і новітніх інформаційних технологій, впровадження міжнародних стандартів у сфері обліку та звітності, значного розширення робіт з порівняння даних різних країн. Забезпечення відповідності системи обліку та методів статистичного спостереження міжнародним стандартам дасть змогу здійснювати міждержавний обмін інформацією на основі впровадження системи взаємоузгоджених класифікаторів, удосконалення всіх етапів статистичного спостереження – від системи показників, методів збирання звітності до її опрацювання, аналізу і розповсюдження [8].

Адміністративно-правове регулювання охоплює всі сфери життєдіяльності людини, його слід розуміти як адміністрування певними процесами життєдіяльності людини. Система державної статистики в Україні представляє найважливішу міжгалузеву ланку в системі публічного адміністрування економіки, соціальної структури тощо. У сучасних умовах основне завдання державної статистики полягає в забезпеченні потреб органів державної влади та управління в статистичних даних про соціальні, економічні, демографічні, екологічні та інші суспільні явища. Виходячи з цього, розроблена технологія збору, обробки, зберігання первинної інформації і формування на її основі зведених результатів: періодичність збирання статистичної звітності, методи збору інформації (суцільне або вибіркоче спостереження), місце зберігання первинної інформації (територіальні органи статистики, обчислювальний центр або сервер Державної служби статистики України).

Система державних статистичних інформаційних ресурсів включає: інформаційні ресурси Державної служби статистики України; статистичні інформаційні ресурси функціональних органів державної статистики (підприємства, установи та організації, які знаходяться у сфері управління Державної служби статистики України); інших органів державної влади (Міністерства фінансів України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я України, МВС України, НБУ та

інших міністерств і відомств). У свою чергу, інформаційні ресурси системи Державної служби статистики України об'єднують: інформаційні ресурси центрального апарату Державної служби статистики України; інформаційні ресурси територіальних органів державної статистики в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, районах у містах, містах обласного, республіканського (Автономної Республіки Крим) значення та інформаційні ресурси міжрегіональних територіальних органів державної статистики.

Адміністративно-правове регулювання державних статистичних інформаційних ресурсів в Україні обумовлює створення єдиного інформаційно-статистичного простору органів державної статистики, який формується на основі статистичних даних, отриманих від об'єктів спостереження, і охоплює офіційну інформацію, сформовану органами державної статистики; інформацію, отриману при здійсненні відомчих державних спостережень, що проводяться органами державної влади; інформацію регіональних державних статистичних спостережень.

Аналіз накопиченого системою державної статистики України великого обсягу статистичної інформації про соціально-економічний розвиток суспільства дозволяє виявляти явні і приховані тенденції цього процесу, виробляти стратегію, знаходити оптимальні рішення. Статистична інформація, об'єктивно відображаючи стан і закономірності соціально-економічних явищ і процесів, є однією з найважливіших складових інформаційного ресурсу держави. На основі статистичної та іншої документованої інформації, наданої громадянами (фізичними особами), організаціями, державними органами, органами місцевого самоврядування, відповідно до Законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», створюються та експлуатуються державні інформаційні системи.

При наданні статистичної інформації користувачам Державна служба статистики України повинна дотримуватися одного з основоположних принципів офіційного статистичного обліку і системи державної статистики – повнота, достовірність, наукова обґрунтованість, своєчасність надання та загальнодоступність офіційної статистичної інформації (за винятком інформації, доступ до якої обмежений законами). Цей принцип закріплений, наприклад, у законодавстві РФ, зокрема у Федеральному законі від 29 листопада 2007 року № 282-ФЗ «Про офіційний статистичний облік і систему державної статистики в Російській Федерації» (ст.4, п.1) [9]. Вважаємо за необхідне внесення цього принципу як норми Закону України «Про державну статистику».

Основні результати діяльності Державної служби статистики України базуються на щорічному зборі та обробці визначених статистичних показників. З цією метою готується і доводиться до звітуючих господарюючих суб'єктів відповідна кількість аркушів статистичного інструментарію, що включає близько 200 форм державного статистичного спостереження та порядків їх заповнення. Водночас Державна служба статистики України намагається зменшити звітне навантаження на респондентів шляхом упровадження найкращого досвіду європейської статистики. Наприклад, якщо у 2010 році респонденти подавали органам державної статистики 186 форм звітності, то у 2012-му – вже 174 форми [10]. Як результат, щорічно створюється державний статистичний інформаційний ресурс, який використовується для випуску публікацій та організації доступу користувачів.

Наразі в Україні вирішення стратегічного завдання створення системи інформаційно-статистичного забезпечення органів державної влади вимагає формування єдиного державного інтегрованого інформаційно-статистичного ресурсу та оперативного доступу до цього ресурсу всіх споживачів статистичної інформації. Під єдиним державним інтегрованим інформаційно-статистичним ресурсом розуміється інформація, зібрана по лінії республіканських, регіональних і місцевих органів

виконавчої влади, інших органів влади та управління, фінансових і інших організацій, що формують статистичну звітність для інформаційно-статистичного забезпечення Президента України і Кабінету Міністрів України, а також інших користувачів.

У процесі створення єдиного державного інтегрованого інформаційного статистичного ресурсу вирішальне значення має організація міжвідомчого обміну даними оперативних статистичних спостережень на основі типової технології і стандартів зберігання інформації. У зв'язку з цим, важливим завданням є інтеграція інформаційних ресурсів Державної служби статистики України з ресурсами інших міністерств і відомств, що забезпечують збір та накопичення відомчої статистики.

Державна статистика в Україні є невід'ємним елементом системи інформаційних ресурсів нашої держави. Адміністративно-правове регулювання державних статистичних інформаційних ресурсів в Україні спрямоване на забезпеченні потреб органів державної влади та управління в статистичних даних про соціальні, економічні, демографічні, екологічні та інші суспільні явища. Адміністративно-правове регулювання державних статистичних інформаційних ресурсів в Україні обумовлює створення єдиного інформаційно-статистичного простору органів державної статистики, який формується на основі статистичних даних, отриманих від об'єктів спостереження, і охоплює офіційну інформацію, сформовану органами державної статистики; інформацію, отриману при здійсненні відомчих державних спостережень, що проводяться органами державної влади; інформацію регіональних державних статистичних спостережень. Зараз в Україні назріла необхідність формування єдиного державного інтегрованого інформаційно-статистичного ресурсу та оперативного доступу до цього ресурсу всіх споживачів статистичної інформації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сидоренко І.В. Формування інформаційного потенціалу жирowo-олійних підприємств / І.В. Сидоренко // Економіка Криму. – 2010. – №2 (31). – С. 198-201.
2. Ковалюк О.М. Фінансовий механізм організації економіки України (проблеми теорії і практики): монографія / О.М. Ковалюк. – Львів: Видавничий центр Львівського національного університету ім. І. Франка, 2002. – 396 с.
3. Немцова Е.С. Роль и значение информационных ресурсов для процесса принятия решений в системе управления предприятиями в условиях конкурентной среды [Электронный ресурс] / Е.С. Немцова // Вестник СевКавГ-ТУ Сер. «Экономика». – 2004. – №2 (13). – Режим доступа : <http://science.ncstu.ru/articles/econom/13/41.pdf>.
4. Веревченко А.П. Информационные ресурсы для принятия решений / А.П. Веревченко, В.А. Горчаков, И.В. Иванов, О.В. Голодова. – М.: Акад. проект; Екатеринбург: Деловая кн., 2002. – 560 с.
5. Про національну програму інформатизації: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 27-28. – Ст. 181.
6. Об информации, информационных технологиях и о защите информации: Федеральный закон от 27 июля 2006 г № 149-ФЗ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.rg.ru/2006/07/29/informacia-dok.html>.
7. Мироедов А.А. Особенности информационного обеспечения управления экономикой региона / А.А. Мироедов // Вопросы статистики. – 2007. – № 7. – С. 73-77.
8. Годун В.М. Інформаційні системи і технології в статистиці: навч. посібник [Електронний ресурс] / В.М. Годун, Н.С. Орленко та ін.; за ред. д-ра

екон. наук, проф. В.Ф. Ситника. – К. : КНЕУ, 2003. – 267 с. – Режим доступу : <http://library.if.ua/book/80/5649.html>

9. Об официальном статистическом учете и системе государственной статистики в Российской Федерации : Федеральный закон от 29 ноября 2007 г. № 282-ФЗ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi>
10. Європейські експерти дали досить високу оцінку державній статистиці України : інтерв'ю Голови Державної служби статистики України О. Осауленко [Електронний ресурс] // Урядовий кур'єр. – 03 грудня 2011. – Режим доступу : <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/oleksandr-osaulenko-yevropejski-eksperti-dali-dosi/>

REFERENCES

1. Sidorenko I. Century formation of the information potential of gerovo-oil enterprises / I. Century Sidorenko // Economy of the Crimea. – 2010. – №2 (31). – P. 198-201.
2. Kovalyuk O.M. Financial mechanism of the organization of economy of Ukraine (problems of theory and practice) : monograph. – M. : Publishing center of Lviv national University. I. Franko, 2002. – 396 p.
3. Nemtsov E.C. the Role and importance of information resources for the process of decision making in the system of management of enterprises in a competitive environment [Electronic resource] / E.C. Nemcov // Vestnik Savevg-TU Ser. "Economy". – 2004. – №2 (13). – Mode of access : <http://science.ncstu.ru/articles/econom/13/41.pdf>.
4. Vereschenko A.P. Information resources for decision making / A.P. Vereschenko, V.A. Gorchakov, I.V. Ivanov, O.V. Golodova. – M. : Acad. project; Ekaterinburg: Business kN., 2002. – 560 p.
5. The national program of informatises: the Law of Ukraine / Domact Verkhovna for the Sake of Ukraine. – 1998. – № 27-28. – St. 181.
6. On information, information technologies and protection of information: Federal law of July 27, 2006 № 149-FL [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.rg.ru/2006/07/29/informacia-dok.html>.
7. Miroedov A.A. Peculiarities of information support of management of economy of region / A.A. Miroedov // Questions of statistics. – 2007. – № 7. – P. 73-77.
8. Godun C.M. Nformation systems I tehnologii in statistic. Nauch. p [Electronic resource] / C.M. Godun, M.C. Orlenko that in. Over the editorship of Dr. Econ. Sciences, Professor C.F. rush. – K. : Kyiv national economic University, 2003. – 267 p. – Mode of access : <http://library.if.ua/book/80/5649.html>
9. On official statistical records and the system of state statistics in the Russian Federation: the Federal law of November 29, 2007, № 282-FZ [Electronic resource]. – Mode of access : <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi>
10. The European expert gave dosit the high ocnku state statistic of Ukraine: the present Yu Golovi State services, and then statistics of Ukraine O. Osaulenko – Uryadovy Kurier. – 03 during 2011 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/oleksandr-osaulenko-yevropejski-eksperti-dali-dosi/>